

Ganesha, een corpulente god

Ganesha is de zoon van de God Shiva en zijn gemalin Parvati. Hij speelt een belangrijke, maar vooral sympathieke rol in het hindoe pantheon. We kennen hem als de vierarmige deva (God) met de olifantskop. Hij is de God van kennis, wijsheid en voorspoed. Sympathiek is vooral dat hij een God van velen is: Ganesha komt van het Sanskriet ‘Gana’ (groep of menigte) en ‘Ish’ (god). Ganesha is dus de ‘God van de menigte’.

We bezien een vierarmig beeldje dat vermoedelijk stamt uit de late 18e eeuw, begin 19e eeuw. Het is niet hoger dan 7 cm en niet breder dan 4 cm. De weggesleten delen zijn rozerood, omdat Ganesha op hoogtijdagen met rozerood poeder wordt ‘gezalfd’.

Er zijn heel veel hoogtijdagen in India. Eer die dagen decennialang en het pigment laat permanent zijn sporen achter. Ganesha zit op een troon, zijn rechterbeen liggend, zijn linkerbeen staande op zijn linkervoet. Een gebruikelijke pose in India (elders, zoals in Indonesië, zit hij vaak in kleermakerszit).

Slurf naar links

Bij de meeste afbeeldingen van Ganesha, bekend als Vastu Ganesh of Vamamukhi, is zijn slurf naar links gericht. De linkerkant van het lichaam vertegenwoordigt de vrouwelijke energie.

Dit beeld toont het kalmerende aspect van Ganesha en in

huis zorgt het voor ontspanning en vrede.

Slurf naar rechts

De rechterkant van het lichaam vertegenwoordigt de mannelijke energie. Wanneer Ganesha's slurf naar rechts wijst, staat de vorm bekend als de Dakshinabhimukhi of de Siddhi-Vinayak. In deze pose is de energie van Ganesha vijandig en krachtig. Een Ganesha aanbidden die de slurf naar rechts gericht heeft, wordt geacht snel resultaten op te leveren. Er moet wel een strengere reeks religieuze rituelen worden nageleefd om diens agressieve krachten te temperen.

info@esoxholland.nl

Literatuur

Krishna, N. & Jagannathan, (1992). *Ganesha: The Auspicious... The Beginning*. Mumbai: Vakils Feffer & Simons Ltd

Mondelinge informatie

Prins Mahendra Govind Singh Benara, New Delhi, India
Ashvabodhi Iris, afwisselend woonachtig in Duitsland en India

Een luchtige verklaring der goddelijke attributen

Er zijn veel verschillende voorstellingen van Ganesha, telkens met andere attributen. Bij dit beeldje herkennen we de volgende:

1. Cobra of Naga kroonparasol. Hier is het er een, soms zijn het er zes of meer.
2. Een drietand kroon (*Trishula*) of soms een *Lingam*, een fallusvormige, kleine pilaar of zuil, die de scheppingskracht van de God Shiva verbeeldt. De driepuntige *Trishula* van de hindoe-god Shiva vertegenwoordigt de drie symbolische aspecten: schepper, bewaarder en vernietiger, vergelijkbaar met de boeddhistische Triatna.
3. Het (vang)koord of *pasha* (soms een zweep) stelt Ganesha in staat om het kwaad en de onwetendheid te vangen.
4. De afgebroken slagtang van Ganesha. Die slagtang (*Ekadanta*) heeft Ganesha afgebroken toen hij hem nodig had om de Mahabharata (belangrijk epos) te schrijven, daar zijn pen niet werkte.
5. In zijn vierde hand (onder de *pasha*) houdt Ganesha een bolletje, *laddhu*, een zoete traktatie die de God van de overvloed als *prasāda* uitreikt aan zijn gelovigen. Hij lust het zelf ook erg graag.
6. De buik en de navel van Ganesha, details van gewicht, die meerdere universums symboliseren en de oneindige troost van Ganesha. De goedmoedige, corpulente god ontvangt elke aanzoeker zonder oordeel.
7. De bijl die Shiva gebruikte om het hoofd van zijn zoon Ganesha af te hakken (later zag Shiva zijn foutje in en verving het afgehakte hoofd met het eerste, het beste hoofd dat voorhanden was: een olifantskop).
8. De heilige Lotus (*Padma*), symbool van verlichting.
9. De rat (sommigen zeggen spitsmuis) genaamd *Mashika*, aan de linkervoet van Ganesha, is zijn persoonlijke *vahana* (vervoermiddel).

1 Cobra of Naga kroonparasol

2 Een drietand kroon (*Trishula*)

3 Het (vang)koord of *pasha*

4 De afgebroken slagtaand

5 In de vierde hand houdt Ganesha een bolletje *laddhu*

6 De buik en de navel van Ganesha

7 De bijl

8 De heilige Lotus (*Padma*)

9 De rat

